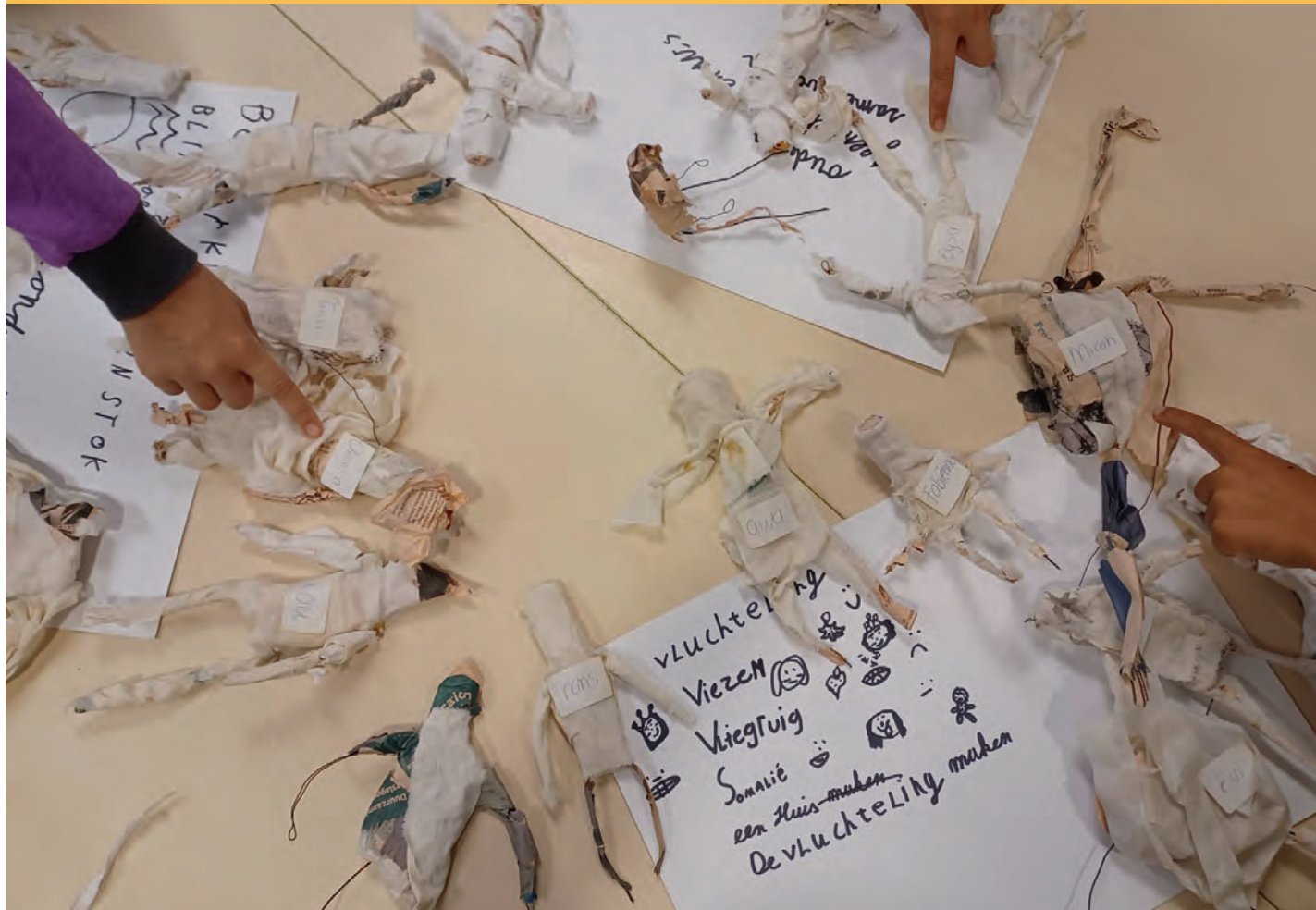

Maatschappelijke organisaties en scholen “Samen leven draait om

In Limburg brengen lokale organisaties de samenleving naar het klaslokaal zodat leerlingen vandaar uit hun wereld vergroten. Persoonlijk contact staat daarbij centraal: ‘Kijk elkaar in de ogen’.

Tekst: Erik Ouwerkerk

“Neem een begrip als ‘sociale inclusie’: wat betekent het eigenlijk en hoe vertaal je het naar de praktijk?” Aan het woord is cultuurcoach Johannie van Tuel. Via de koepel van Samenwerkende Maatschappelijke Organisaties Limburg (SMOL) werkt ze samen met scholen die op lokaal niveau handen en voeten willen geven aan burgerschap. “Het wil zeggen dat iedereen erbij hoort”, geeft ze aan. “Kinderen groeien echter vaak op in een relatief klein wereldje, waar bijvoorbeeld leerlingen met een beperking naar een speciale school gaan. Het is maar de vraag in hoeverre ze in aanraking komen met de diversiteit

van de samenleving buiten school. Zonde, want samenleven draait om vertrouwen. Dat ontstaat niet door een boek te lezen, maar door elkaar te ontmoeten: kijk elkaar in de ogen.”

Levensecht

Dat is precies wat de leerlingen van groep 5 en 6 van Kindcentrum Alterweerderheide deden. Ester de Win was hun juf. “Ik wilde graag met burgerschap aan de slag op een manier die aan zou sluiten op het lesprogramma. Via SMOL kwam ik in contact met Johannie. Zij gaf het WO-thema waar we mee bezig waren

slaan handen ineen vertrouwen”

-samenwerken en samen wonen- een extra dimensie door de leerlingen te koppelen aan rolmodellen uit de omgeving. Het werd levensecht.” De kinderen uit Esters klas verdiepten zich in de mensen die naar hun school kwamen: mensen met een beperking, migranten, een duo van de plaatselijke handhavingsdienst en een brandweerman. Ze bereidden vragen voor zoals ‘Hoe douche je eigenlijk als je in een rolstoel zit?’ ‘Hoe lees je als je niet kunt zien?’ En voor de handhavers: ‘Wat mag wel en niet?’.

Geraakt

Vragen die een paar dagen later tijdens de gesprekken zorgden voor meer begrip en inlevingsvermogen. Johannie: “Een jongen van zeventien vertelde hoe hij in een bootje vanuit Syrië naar het Westen was gekomen. Als je tegenover iemand zit die dat heeft meegemaakt, raakt dat meer dan een algemeen verhaal over vluchtelingen.” Dat is winst. “Maar laat het niet bij praten, luisteren en notities maken. Geef het met vakdocenten verdieping door bijvoorbeeld een beeld te maken van de ontmoeting, of door toneelstukjes te spelen voor elkaar. Door het op een eigen, persoonlijke manier te verwerken, beklijft het veel meer.”

Horizon

De klas van Ester maakte snel na het schoolbezoek een schaalmodel van een stad waarin plaats is voor iedereen. Dat gebeurde met de hulp van de scouting – wie weet er immers meer over knutselen en spelvormen dan zij? De samenwerking resulteerde in een stad met plek voor de brandweer, een moskee, gebouwen die toegankelijk zijn voor mensen met een

beperking et cetera. Sociale inclusie dus, maar dan tastbaar gemaakt door kinderen die overtuigd waren van het belang ervan.

“De kinderen hebben een samenleving gezien die niet vanzelfsprekend is”, vertelt Ester. “Altweerderheide is een klein kerkdorp met ongeveer duizend inwoners. Ze hebben hun horizon echt verbreed. Ze spreken die blinde vrouw aan waar ze voorheen geen raad mee wisten. De rolmodellen op hun beurt leerden van de nieuwsgierigheid en openheid van de jonge burgers en zijn ook onderling met elkaar in gesprek gegaan. Zo ontstaat sociale verbinding dwars door alle lagen van de samenleving heen.”

Ester is blij dat ze de samenwerking met SMOL heeft gezocht: “Ondanks een tjkvol programma is het voor veel leerkrachten soms moeilijk om iets uit handen te geven. Maar in je eentje lukt het niet om een mooi burgerschapstraject op te zetten. Ik ben blij dat ik voor het partnerschap heb gekozen, want de leerlingen hebben het er nog steeds over: het was de week van hun leven.”

Midden in de samenleving

Maatschappelijke organisaties en scholen die samen vormgeven aan burgerschap op school. Hoe logisch het misschien ook klinkt, het is niet vanzelfsprekend. “Scholen en organisaties weten elkaar niet altijd makkelijk te vinden. Doen ze dat wel, dan moeten ze vaak het wiel weer opnieuw uitvinden”, legt Marjo Daniels uit. Marjo werkt bij twee maatschappelijke organisaties in Limburg en zit in de raad van toezicht van Samenwerkende Maatschappelijke Organisaties Limburg (SMOL).

“Door de krachten van bijna dertig maatschappelijke organisaties in de provincie te bundelen, kunnen we precies aansluiten bij de wensen van scholen. We hebben een netwerk dat tot in de haarvaten van de samenleving vertakt is. Dus of het nu gaat om een school in een dorp of in de stad, of het thema nu geweld is of diversiteit, we weten precies waar welke kennis zit en wat de kwaliteiten zijn van de duizenden aangesloten vrijwilligers. Door samenwerking creëren we een samenleving waar iedereen van jong tot oud bij betrokken is en wil blijven.”